

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.13.57

**Inventaris van het archief van het
Ministerie van Oorlog: Hoofdafdeling
Dienstplichtzaken, 1913-1940 en 1945-
1957**

Versie: 30-03-2022

CAS 008

Nationaal Archief, Den Haag 1986

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Organisatie.....	7
Taakuitvoering.....	7
Algemeen.....	7
Militaire dienstplicht.....	8
Gewetensbezwaren.....	10
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	10
De verwerving van het archief.....	10
Inhoud en structuur van het archief.....	11
Selectie en vernietiging.....	11
Verantwoording van de bewerking.....	11
Verwant materiaal.....	13
Beschikbaarheid van kopieën.....	13
Verwante archieven.....	13
Publicaties.....	13
Geraadpleegde literatuur.....	13
Archieven.....	13
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	15
A. ORGANISATIE.....	15
B. PERSONEEL.....	16
C. TAAKUITVOERING.....	17
1. Militaire dienstplicht.....	17
1.1. ALGEMEEN.....	17
1.2. TOT AAN DE INLIJVING.....	17
1.2.1. Inschrijving.....	17
1.2.2. Vrijwillige verbintenissen.....	18
1.2.3. Keuring, selectie en indeling.....	18
1.2.4. Bestemming tot (buiten)gewoon dienstplichtige.....	19
1.2.5. Uitstel.....	19
1.2.6. Vrijstelling.....	20
1.2.7. Erkenning van gewetensbezwaren.....	20
1.2.8. Uitsluiting.....	21
1.3. VANAF DE INLIJVING.....	21
1.3.1. Inlijving.....	21
1.3.2. Werkelijke dienst.....	21
1.3.2.1. Algemeen.....	21
1.3.2.2. Eerste oefening.....	22
1.3.2.3. Herhalingsoefeningen.....	23
1.3.2.4. Mobilisatie.....	23

1.3.3. Groot verlof.....	24
1.3.4. Ontslag.....	24
2. Vervangende dienstplicht.....	24

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Oorlog, Afdeling Dienstplichtzaken

Periodisering:

archiefvorming: 1913-1957

oudste stuk - jongste stuk: 1853-1957

Archiefbloknummer:

D23336

Omvang:

94 inventarisnummer(s); 1,60 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Ministerie van Oorlog / 7e afdeling: Militie en Landweer (1910-1914)

Ministerie van Oorlog / 7e afdeling: Dienstplicht (1914-1928)

Ministerie van Defensie / 7e afdeling: Dienstplicht (1928-1940)

Ministerie van Oorlog / Afdeling A3: Dienstplicht (1945-1951)

Ministerie van Oorlog / Afdeling Dienstplicht (1951-1955)

Ministerie van Oorlog / Hoofdafdeling Dienstplichtzaken (v.a., , 1955)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van de Hoofdafdeling Dienstplichtzaken van het Ministerie van Oorlog bestaat grotendeels uit stukken met betrekking tot de taakuitvoering. Het gaat onder meer om stukken betreffende de wetgeving, en onderwerpen als inschrijving, keuring en indeling van dienstplichtigen, de werkelijke dienst en groot verlof, vrijstelling, gewetensbezwaren en vervangende dienstplicht.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Oorlog, Afdeling Dienstplichtzaken, nummer toegang 2.13.57, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Oorlog / Dienstplicht, 2.13.57, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

ORGANISATIE

Bij diverse organisatiewijzigingen kreeg de organisatie-eenheid die de dienstplichtzaken behartigde een andere plaats binnen het ministerie toegewezen. Tevens veranderde daarbij de naamgeving:

1910	7e afdeling: Militie en Landweer
1914	7e afdeling: Dienstplicht
1945	Afdeling A3: Dienstplicht
1951	Afdeling Dienstplicht
1955	Hoofdafdeling Dienstplichtzaken

Hierna zal alleen de laatste naam gebruikt worden voor de gehele periode.

Ook het departement veranderde van naam: in 1928 werden de ministeries van Oorlog en van Marine samengevoegd tot het ministerie van Defensie. In 1945 was de situatie van vóór 1928 hersteld.

Tijdens de Duitse bezetting van ons land in de jaren 1940-1945 zetelde de wettige regering in Londen. De bezetter stelde in Nederland een Commissariaat voor de Belangen van de Voormalige Nederlandse Weermacht in.

TAAKUITVOERING

ALGEMEEN

De belangrijkste taak van de hoofdafdeling Dienstplichtzaken was het doen vervullen van de dienstplicht: enerzijds de voorbereiding en bekendmaking van regels, anderzijds de uitvoering daarvan of het toezien op de uitvoering door andere organen. Daarnaast was er ook enige bemoeienis met niet-dienstplichtige categorieën van militair personeel.

MILITAIRE DIENSTPLICHT

De dienstplicht was aan het begin van de onderhavige periode geregeld in de Militiewet ¹, de Landweeerwet ² en de Landstormwet ³. Men werd landweerplichtig na het vervullen van de militieplicht. De landstormplicht gold alleen in tijd van oorlog. Militie, landweer en landstorm werden opgeheven door het in werking treden van de Dienstplichtwet op 1 maart 1922 ⁴.

Na de bevrijding in 1945 was het nieuwe Nederlandse leger aanvankelijk samengesteld uit leden van de Binnenlandse Strijdkrachten en uit oorlogsvrijwilligers. De ontwikkelingen in Nederlands-Indië leidden al spoedig tot herinvoering van de dienstplicht. De lichten 1945 en 1946 kwamen op in 1946. De positie van de lichten 1941-1944 werd zodanig geregeld, dat de meeste dienstplichtigen niet in werkelijke dienst hoefden. Veel regeringsbesluiten uit de jaren 1940-1947 met betrekking tot de dienstplicht werden genomen in strijd met de wet: een machtigingswet sanctioneerde al deze besluiten in 1947.

Voor het doen vervullen van de dienstplicht had de hoofdafdeling Dienstplichtzaken te maken met de volgende onderwerpen:

- Inschrijving: alle Nederlandse mannen waren tot op zekere leeftijd dienstplichtig, behalve bepaalde bij verdrag uitgezonderde categorieën. De burgemeester schreef jaarlijks alle dienstplichtigen die op dat moment in het bevolkingsregister voorkwamen in voor de dienstplicht.
- Aannemen van vrijwilligers: voor niet-dienstplichtigen bestond de mogelijkheid om een verbintenis te sluiten als vrijwilliger op voet van gewoon dienstplichtige.
- Keuring, selectie en indeling: de keuring voor de dienstplicht was opgedragen aan keuringsraden, later indelingsraden genoemd. Wegens keuring gemaakte kosten werden vergoed. Selectie naar functie en indeling naar onderdeel geschieden in eerste instantie op basis van bovengenoemde keuring. Herkeuring kon gebeuren op twee verschillende gronden: enerzijds herkeuring voor de dienstplicht, sinds 1948 uitsluitend uitgevoerd door de Centrale Herkeuringsraad, anderzijds herkeuring voor verandering van functie of onderdeel, uitgevoerd door diverse herkeuringscommissies.
- Aanwijzing voor de zeemacht: het aantal voor de zeemacht te bestemmen dienstplichtigen was aanvankelijk aan een wettelijk maximum gebonden. Deze groep van gewoon dienstplichtigen werd aangeduid als de zeemilitie, ook nog lange tijd na opheffing van de militiewet.
- Bestemming tot gewoon c.q. buitengewoon dienstplichtige: wie niet

1 Wet van 2 februari 1912 tot regeling van de verplichtingen ten aanzien van de militie, Stb. 21.

2 Wet van 24 juni 1901 tot regeling van de landweer en van de opheffing van de schutterijen, Stb. 160.

3 Wet van 28 april 1913 tot regeling van de verplichtingen ten aanzien van den Landstorm, Stb. 149.

4 Wet van 4 februari 1922 houdende een nieuwe regeling van den dienstplicht, Stb. 43.

voorgoed ongeschikt was verklaard, werd in principe bestemd voor dienst als gewoon dienstplichtige. Lange tijd was er een wettelijk maximum gesteld aan het aantal per lichting voor gewone dienst te bestemmen militairen. Tot 1938 werd door middel van een landelijke loting bepaald, wie het gemeentelijk aandeel in de lichting moesten dragen. Wie dan werd ingeloot, was gewoon dienstplichtig.

- Vrijstelling van dienst (als gewoon dienstplichtige): de wet gaf bepaalde gronden voor vrijstelling van militaire dienst, later genoemd vrijstelling van dienst als gewoon dienstplichtige.
- Verlening van uitstel van eerste oefening was in bepaalde gevallen ook mogelijk.
- Uitsluiting: wie bepaalde strafbare feiten had gepleegd, kon geheel van de dienst worden uitgesloten.
- Inlijving: alle dienstplichtigen die niet waren uitgesloten, voorgoed ongeschikt verklaard of op andere gronden ontslagen van militaire dienstplicht, werden ingelijfd in de krijgsmacht. Voor gewoon dienstplichtigen viel het tijdstip van inlijving meestal samen met dat van opkomst voor eerste oefening. Alle anderen werden buiten tegenwoordigheid ingelijfd.
- Werkelijke dienst en groot verlof: tussen de momenten van inlijving en ontslag was de dienstplichtige in werkelijke dienst of met groot verlof. Op enkele aspecten van het verblijf in werkelijke dienst zal hieronder worden ingegaan.
- Dienst als gewoon c.q. buitengewoon dienstplichtige: tot opkomst in werkelijke dienst waren buitengewoon dienstplichtigen alleen verplicht in geval van mobilisatie wegens oorlog, oorlogsgevaar of buitengewone omstandigheden. Gewoon dienstplichtigen moesten bovendien ook opkomen voor de eerste oefening en voor herhalingsoefeningen.
- Uitzending: in de jaren 1946-1949 werden dienstplichtigen tijdens hun eerste oefening verplicht naar Nederlands-Indië uitgezonden.
- Diverse regelingen betreffende werkelijke dienst: behalve de eerdergenoemde, reeds vóór de inlijving aan te vragen uitstel- of vrijstellingsmogelijkheden, kon ook ná de inlijving nog uitstel of vrijstelling van diverse vormen van werkelijke dienst worden verkregen. Daarnaast bestonden er bepaalde vergoedings- en verlofregelingen voor wie in werkelijke dienst verbleef.
- Duur van het verblijf in werkelijke dienst: deze hing onder andere af van de reden waarom men in werkelijke dienst was, bijvoorbeeld voor eerste oefening of voor herhalingsoefening. De bepalingen betreffende de duur varieerden sterk in de loop van de jaren. Daarnaast konden dienstplichtigen door collectieve verplichting of door vrijwillige verbintenis extra lange tijd in werkelijke dienst doorbrengen. Deze verplichting gold onder meer voor dienstplichtigen die tot officier benoemd waren.
- Reservepersoneel: door hun benoeming tot officier gingen dienstplichtigen over naar het reservepersoneel, dat in tijd van oorlog als aanvulling op het beroepspersoneel moest voorzien in de behoefte aan kader.
- Ontslag: de duur van de dienst als geheel hing af van de categorie

militairen waartoe men behoorde. De bepalingen hieromtrent varieerden in de loop der jaren.

GEWETENSBEZWAREN

In 1923 werd de Dienstweigeringswet ⁵ van kracht. Gewetensbezwaren tegen het doden van mensen konden op grond van deze wet worden erkend. Een verzoek om erkenning kon op ieder moment vanaf de goedkeuring als dienstplichtige worden ingediend. De Commissie van Advies voor de Dienstweigeringswet adviseerde de minister over erkenning of afwijzing van de ingediende bezwaren.

De wet onderscheidde twee soorten bezwaren. Erkenning van bezwaren die zich beperkten tot het zelf hanteren of dragen van een wapen, leidde tot (over)plaatsing in een ongewapende functie. Erkenning van bezwaren tegen de vervulling van militaire dienst van welke aard ook, leidde tot vervangende dienstplicht.

Vervangende dienst kon worden vervuld bij overheidsdiensten en bij instellingen die in het algemeen belang werkzaam waren. Deze dienst duurde enkele maanden langer dan de eerste oefening. Overigens werden tewerkgestelden zoveel mogelijk behandeld in overeenstemming met gewoon dienstplichtigen.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De begindatum van het archief werd bepaald door het feit, dat de oudere archivalia van de hoofdafdeling Dienstplichtzaken met het archief van het Ministerie van Oorlog 1813-1913 zijn overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief. Overigens begon de hoofdafdeling al in 1905 een eigen archief te vormen.

De einddatum is een gevolg van de invoering van enkele wijzigingen in de registratuur van de hoofdafdeling per 1 september 1957.

Het archief is over de periode tot 1928 zeer incompleet. Verder zijn de meeste stukken over het lopende jaar in mei 1940 waarschijnlijk vernietigd wegens de Duitse inval.

In de loop van de jaren 1964-1971 is het archief in gedeelten overgedragen aan het Centraal Archiefdepot van het Ministerie van Defensie. Daar werd een klapper vervaardigd op de namen van individuele dienstplichtigen.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

5 Wet van 13 juli 1923 betreffende dienstweigeringswet, Stb. 357.

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

De omvang van het archief bedroeg 7 meter. De selectie ter vernietiging is verricht met behulp van de vernietigingslijst van het Ministerie van Defensie Stcrt. 21 juni 1979 no. 118, en de in 1983 opgemaakte concept-vernietigingslijst voor het archief van de Directie Dienstplichtzaken van dit Ministerie. De machtiging tot vernietiging werd op 17 januari 1985 verleend door het hoofd van de Centrale Afdeling Post- en Archiefzaken.

Het voor bewaring bestemde gedeelte heeft een omvang van 1,5 meter. Van het voor vernietiging vatbare gedeelte van 5,5 meter lengte is een gedeelte van 1,5 meter niet werkelijk vernietigd. Het betreft hier sterktestaten van legereenheden over de periode 1927-1934, die voor documentaire doeleinden zullen worden overgedragen aan de Sectie Militaire Geschiedenis van de Landmachtstaf.

Verantwoording van de bewerking

Het archief bestond uit dossiers die chronologisch waren gerangschikt naar datum van afdoening. Door het ontbreken van agenda's of andere ingangen dan de naamindex van individuele dienstplichtigen was het archief zeer ontoegankelijk voor niet-persoonsgericht onderzoek.

Om het voor bewaring bestemde gedeelte weer toegankelijk te maken, werden de stukken herordend door het vormen van zo veel mogelijk onderwerpsdossiers. Dit in navolging van de eerdere bewerking van het archief van de Directie Dienstplichtzaken (1922) 1957-1982.

De onder de rubriek "Taakuitvoering" geplaatste subrubriek "Vervangende dienstplicht" bevat alleen stukken betreffende de tewerkstelling van erkende gewetensbezwaarden. Stukken betreffende erkenning van gewetensbezwaren zijn geplaatst onder "Militaire dienstplicht", omdat men pas na erkenning werd ontslagen van de militaire verplichtingen. De indeling van de subrubrieken onder "Militaire dienstplicht" is ten dele in overeenstemming gebracht met de volgorde waarin een dienstplichtige met die onderwerpen te maken kon krijgen.

De hoofdingeling van het onderhavige archief wijkt enigszins af van die van het archief over de periode 1957-1982, omdat een groot aantal stukken werd aangetroffen dat de werkelijke dienst in het algemeen betreft. Op grond hiervan werd binnen de rubriek "Militaire Dienstplicht" de scheiding gelegd bij de inlijving. De indeling van de onderwerpen vóór de inlijving stemt overeen met die van de betreffende onderwerpen in het archief over 1957-1982. De indeling van de onderwerpen vanaf de inlijving is in overeenstemming gebracht met die van de Dienstplichtwet, waarin de werkelijke dienst als een eigen rubriek voorkomt.

Het bestaan van hiaten is in de datering van de beschrijvingen niet aangegeven.

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Stukken betreffende dienstplichtzaken tijdens de oorlogsjaren 1940-1945 moeten gezocht worden ofwel in het Londens Archief van het Ministerie van Defensie ofwel in het archief van het Commissariaat voor de Belangen van de Voormalige Nederlandse Weermacht. Voor eerstgenoemde, zie:

2.13.71 - Inventaris van de archieven van het Ministerie van Defensie te Londen [1940-1941]; Ministerie van Oorlog te Londen [1941-1945]; Departement van Oorlog: Bureau Londen [1945-1947], (1933) 1940-1947 (1974)

Stukken van na 1 september 1957 zijn te vinden in het archief van de Directie Dienstplichtzaken van het Ministerie van Defensie (1922) 1957-1982 ⁶. Dit geldt ook voor alle dossiers die vóór 1 september 1957 werden aangelegd, doch pas daarna afgesloten.

PUBLICATIES

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Dienstplicht: I Historie en wetgeving. 's-Gravenhage: Hoofden van Dienst van de Protestantse en Rooms-Katholieke Geestelijke Verzorging bij de Krijgsmacht, 1969 (*Kernvraag* nr. 4) Dienstplicht: II en Gewetensbezwaren. 's-Gravenhage: Hoofden van Dienst van de Protestantse en Rooms-Katholieke Geestelijke Verzorging bij de Krijgsmacht, 1969 (*Kernvraag* nr. 5) *Dienstweigeraars over dienstweigering en verzet tegen het militarisme vanaf de eeuwwisseling tot nu* / Guus Termeer (et al.). Amsterdam: Link, 1984 Oosterhoff, P.W., De dienstplicht, in: *Militair Rechterlijk Tijdschrift* dl. 41, 1948.

ARCHIEVEN

Inventaris van het archief van de Directie Dienstplichtzaken van het Ministerie van Defensie (1922) 1957-1982. Centrale Archief Selectiedienst: Winschoten, 1985.

⁶ Inventaris van het archief van de Directie Dienstplichtzaken van het Ministerie van Defensie (1922) 1957-1982, Centrale Archief Selectiedienst, Winschoten, 1985, inventarisnummer 77.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A. ORGANISATIE

- 1** Stukken betreffende reorganisatie van keurings- en indelingsraden.
1923-1957 1 pak
- 2** Stukken betreffende instelling, samenstelling en vestigingsplaats
van de Centrale Herkeuringsraad.
1948-1957 1 omslag
- 3** Stukken betreffende verandering van de naam van het Advies- en
Selectie Centrum in "Beroepskeuze Advies Centrum".
1957 3 stukken

B. PERSONEEL**4**

Stukken betreffende regelingen aangaande keurings- en
indelingsraden.
1922-1957

1 omslag

C. TAAKUITVOERING**1. MILITAIRE DIENSTPLICHT****1.1. ALGEMEEN**

- 5** Stukken betreffende totstandkoming en wijzigingen van de Dienstplichtwet.
1921-1948 1 pak
- 6** Stukken betreffende totstandkoming en wijzigingen van de Dienstplichtbesluiten en van de Regeling Reservepersoneel Nederlands-Indië.
1922-1957 1 pak
- 7** Stukken betreffende algemene regelingen voor de lichten 1941-1945.
1946-1956 1 omslag
- 8** Stukken betreffende regelingen voor het voeren van correspondentie over dienstplichtigen die in Indonesië verblijven.
1953-1955 1 omslag
- 9** Stukken betreffende verstrekking van informatie over de Nederlandse dienstplichtbepalingen en de getalsmatige samenstelling van de Nederlandse krijgsmacht in 1953.
1954 1 omslag
- 10** Stukken betreffende instelling van de Contact-commissie Gemeenten inzake Militaire Aangelegenheden.
1954 1 omslag

1.2. TOT AAN DE INLIJVING**1.2.1. INSCHRIJVING**

- 11** Stukken betreffende algemene regelingen voor inschrijving en registratie.
1919-1957 1 pak
- 12** Stukken betreffende regelingen voor de lichten 1930-1959.
1928-1957 1 pak
- 13** Stukken betreffende regeling van dienstplicht bij dubbele nationaliteit of verblijf in het buitenland.
1938-1957 1 pak

1.2.2. VRIJWILLIGE VERBINTENISSEN

Zie ook inv.nr. 89.

- 14** Stukken betreffende totstandkoming en wijziging van regelingen voor het sluiten van vrijwillige verbintenissen.
1934-1952 1 pak
- 15** Stukken betreffende regeling van de mogelijkheid voor erkende dienstweigeraars om als vrijwilliger alsnog in militaire dienst te komen.
1935 2 stukken

1.2.3. KEURING, SELECTIE EN INDELING

Zie ook inv.nr. 64.

- 16** Stukken betreffende totstandkoming en wijziging van selectie- en keuringsvoorschriften voor bepaalde functies.
1918-1954 1 omslag
- 17** Stukken betreffende algemene regelingen voor keuring en herkeuring.
1922-1957 1 pak
- 18** Stukken betreffende jaarlijkse richtlijnen voor indeling van de lichte lichte.
1923-1946 1 pak
- 19** Stukken betreffende regelingen voor vrijstelling van keuringsplicht.
1937-1951 1 omslag
- 20** Stukken betreffende richtlijnen voor keuring van personen in opvoedingsgestichten en voor het verlenen van vrijstelling van eerste oefening aan dienstplichtigen van de lichte lichte 1947 die reeds vrijwillige dienst vervulden.
1946 3 stukken
- 21** Jaarverslagen van indelingsraden.
1946-1954 1 omslag
- 22** Stukken betreffende regelingen voor het verstrekken van een loondervingsvergoeding wegens keuring.
1946-1955 1 omslag
- 23** Circulaire aan inspecteurs en hoofden van indelingsraden met het verzoek om geen toezeggingen te doen aan dienstplichtigen in zaken waarover men zelf geen beslissingsbevoegdheid heeft.
1947 1 stuk

- 24** Stukken betreffende regelingen voor indeling bij en keuring voor bepaalde onderdelen.
1947-1956 1 omslag
- 25** Stukken betreffende adviescommissies.
1947-1956 1 omslag
- 26** Stukken betreffende richtlijnen voor keuring van de lichten.
1941-1959.
1947-1957 1 pak
- 27** Stukken betreffende wijziging van het selectie- en indelingsbeleid.
1949-1956 1 omslag

**1.2.4. BESTEMMING TOT (BUITEN)GEWOON
DIENSTPLICHTIGE**

Zie ook inv.nr. 36.

- 28** Stukken betreffende jaarlijkse vaststelling van de omvang van de lichting, de omvang van de provinciale contingenten en het aantal zeemiliciens.
1922-1939 1 pak
- 29** Stukken betreffende vaststelling van een vroeger tijdstip voor de jaarlijkse loting.
1925 4 stukken
- 30** Stukken betreffende jaarlijkse regelingen voor de bestemming tot buitengewoon dienstplichtige.
1947-1956 1 omslag

1.2.5. UITSTEL

Zie ook "Vrijstelling".

- 31** Circulaires betreffende een regeling in verband met de watersnoodramp.
1926 2 stukken
- 32-34** Stukken betreffende uitstelregelingen wegens opleiding,
1946-1957 2 pakken en 1 omslag
- 32** Middelbaar onderwijs. 1950-1956, 1 omslag
- 33** Beroepsonderwijs, 1947-1956
- 34** Universitair onderwijs, 1946-1957
- 35** Stukken betreffende uitstelregelingen wegens werkzaamheden.
1947-1956 1 omslag

- 36** Stukken betreffende een regeling voor verlening van uitstel van eerste oefening aan of bestemming tot buitengewoon dienstplichtige van academici die voor een burgerwerkkering naar Indonesië worden uitgezonden.
1948-1949 1 omslag
- 37** Stukken betreffende regelingen voor verlening aan emigranten van uitstel van eerste oefening of van uitzending naar Indonesië.
1948-1957 1 omslag

1.2.6. VRIJSTELLING

Zie ook inv.nr. 20.

- 38-42, ---** Stukken betreffende vrijstellingsregelingen,
1921-1957 4 omslagen en 1 stuk
- 38** Wegens kostwinnerschap, 1938-1956
- 39** Wegens geestelijk ambt. 1957, 1 stuk
- Register van gemachtigden tot het afgeven van verklaringen voor vrijstelling wegens geestelijk ambt, 1922-1975
Zie het archief van de Directie Dienstplichtzaken van het ministerie van Defensie (1922) 1957-1982, inv. nr. 77.
- 40** Wegens broederdienst, 1921-1957
- 41** Wegens persoonlijke onmisbaarheid, 1946-1955
- 42** Wegens bijzonder geval, 1947-1957
- 43** Stukken betreffende procedures en richtlijnen voor verstrekking van informatie door burgemeesters en landbouwconsulenten over vrijstelling of uitstel.
1946-1956 1 omslag
- 44** Circulaire aan burgemeesters betreffende de regeling van vrijstelling of uitstel voor de lichte 1949-II, minuut.
1950 1 stuk

1.2.7. ERKENNING VAN GEWETENSBEZWAREN

- 45** Stukken betreffende de Commissie van Advies voor de Dienstweigeringswet.
1947-1956 1 omslag
- 46** Stukken betreffende verstrekking van gegevens ten behoeve van het jaarverslag van de Commissie van Voorlichting aan Gewetensbezwaarden tegen de Militairen Dienst.
1947 1 omslag
- 47** Stukken betreffende regeling van de behandeling van gewetensbezwaarden die niet erkend zijn of die pas tijdens de

dienst zelf een verzoekschrift indienen.
1949 3 stukken

1.2.8. UITSLUITING

48 Stukken betreffende regelingen in verband met uitsluiting.
1913-1952 1 omslag

49 Stukken betreffende richtlijnen voor zuivering van de krijgsmacht
na de Tweede Wereldoorlog.
1946-1947 1 omslag

1.3. VANAF DE INLIJVING

Zie ook inv.nr. 11.

1.3.1. INLIJVING

50 Stukken betreffende algemene regelingen voor procedures bij
inlijving en opkomst.
1932-1956 1 omslag

51 Stukken betreffende regelingen voor verslaggeving van de opkomst
en voor behandeling van nalatigen.
1946-1955 1 omslag

52 Stukken betreffende regelingen voor inlijving van de lichten
1944-1957.
1946-1956 1 omslag

53 Circulaires aan burgemeesters betreffende regeling van
vergoedingen wegens uitgestelde inlijving, minuten.
1947-1954 2 stukken

1.3.2. WERKELIJKE DIENST

1.3.2.1. Algemeen

Zie ook inv.nrs. 50 en 51

54 Stukken betreffende regelingen voor aanstelling, bevordering en
terugstelling in een bepaalde rang.
1917-1957 1 pak

55 Stukken betreffende regelingen voor opsporing en behandeling van
deserteurs.
1921-1946 1 omslag

56-57 Stukken betreffende regelingen voor kostwinnersvergoeding.
1922-1956 2 pakken
56 1922-1953

57 1954-1956

- 58** Stukken betreffende regeling van gelijktijdig genot van een militaire en een burgerlijke beloning.
1923-1950 1 omslag
- 59** Stukken betreffende wijzigingen in bepalingen betreffende dienstplichtigen bij de zeemacht.
1930-1938 1 pak
- 60** Stukken betreffende overleg over maatregelen tegen ontslag van werknemers tijdens hun afwezigheid.
1937-1939 1 omslag
- 61** Stukken betreffende opgave van de aantallen tijdens de Tweede Wereldoorlog gesneuvelde, vermiste, gefusilleerde en in krijgsgevangenschap geraakte militairen.
1945 4 stukken
- 62** Stukken betreffende regelingen in verband met pensioenvoorzieningen.
1946-1955 1 omslag
- 63** Stukken betreffende regelingen voor uitzending en repatriëring.
1946-1957 1 pak
Zie ook inv.nr. 37.
- 64** Stukken betreffende regelingen voor vervoer en reiskostenvergoeding.
1946-1957 1 omslag
- 65** Stukken betreffende totstandkoming en wijziging van het Besluit voor de Nationale Reserve en het Besluit voor de Reserve Grensbewaking.
1948-1949 1 omslag
- 66** Stukken betreffende regelingen voor verlengd of hernieuwd verblijf in werkelijke dienst op strafrechtelijke gronden.
1951-1954 1 omslag
- 67** Stukken betreffende voorbereiding van een regeling voor inkomstenvergoeding.
1952-1957 1 omslag

1.3.2.2. Eerste oefening

- 68** Stukken betreffende regelingen voor verplichte onderbreking.
1922-1955 1 omslag

-
69	Stukken betreffende opleidingsregelingen.
1923-1957	1 omslag
70	Stukken betreffende regeling van de duur.
1925-1957	1 pak
71	Stukken betreffende regelingen voor het verlenen van klein en buitengewoon verlof.
1945-1957
<i>Zie ook inv.nrs. 87-89.</i>	1 omslag
72	Stukken betreffende regelingen voor tewerkstelling van dienstplichtige militairen buiten de krijgsmacht.
1951-1957	1 omslag

1.3.2.3. Herhalingsoefeningen

73	Stukken betreffende regelingen voor vrijstelling en uitstel van herhalingsoefeningen en/of mobilisatie.
1922-1956	1 omslag
74-75	Stukken betreffende jaarlijkse regelingen.
1923-1957	2 pakken
	74 1923-1933	
	75 1936-1957	
76	Stukken betreffende regelingen voor soldijbetaling aan zeemiliciens en voor ongehuwdenvergoeding.
1931-1952	1 omslag
77	Stukken betreffende invoering van plunjeinspectie voor zeemiliciens.
1932	1 omslag
78	Stukken betreffende regeling van de duur.
1952-1956	1 omslag

1.3.2.4. Mobilisatie

79	Stukken betreffende regelingen voor steunverlening aan tijdens de Eerste Wereldoorlog gemobiliseerde dienstplichtigen.
1919-1937	1 omslag
80	Stukken betreffende vrijstellingsregelingen.
1923-1954
<i>Zie ook inv.nr. 73.</i>	1 omslag

-
- 81** Stukken betreffende voorschriften voor mobilisatievoorbereiding en proefmobilisatie.
1939-1954 1 omslag
- 82** Stukken betreffende regelingen voor demobilisatie van uitgezonden gerepatrieerde militairen.
1949-1952 1 omslag
- 83** Stukken betreffende regelingen voor verlenging van buitengewoon verblijf in werkelijke dienst.
1950-1953, 1 omslag
- 84** Stukken betreffende aanwijzing van de Mobiele Colonne of de Nationale Reserve als mobilisatiebestemming.
1953-1956 1 omslag

1.3.3. GROOT VERLOF

- 85** Stukken betreffende regelingen voor het jaarlijkse onderzoek van uitrusting en kleding.
1922-1953 1 omslag
- 86** Stukken betreffende vaststelling en bekendmaking van rechten en plichten van verlofgangers.
1930-1957 1 omslag
- 87-88** Stukken betreffende regelingen voor verlening van groot verlof en van klein verlof in afwachting van groot verlof.
1936-1957 2 pakken
- 87** 1936-1951
- 88** 1952-1957
- 89** Stukken betreffende regeling van de bevoegdheid tot verlening van verlof en van ontheffing uit vrijwillig dienstverband.
1945-1946 1 omslag

1.3.4. ONTSLAG

- 90** Stukken betreffende regelingen voor verlening van ontslag wegens diensteindiging.
1920, 1937-1957 1 omslag

2. VERVANGENDE DIENSTPLICHT

- 91** Stukken betreffende keuze en beheer van tewerkstellingsobjecten.
1947-1957 1 omslag

- 92** Stukken betreffende regelingen met betrekking tot geestelijke en materiële voorzieningen voor tewerkgestelden.
1947-1957 1 omslag
- 93** Stukken betreffende totstandkoming van een circulaire aan de beheerders van tewerkstellingsobjecten over ontheffing voor bouwvakkers.
1956 1 omslag